

ԿԱՐԾԻՔ

**ՊԱՇՏՈՆԱԿԱՆ ԸՆԴԴԻՄԱԽՈՍԻ՝ ԻՐԱՎԱԲԱՆԱԿԱՆ ԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ
ԹԵԿՆԱԾՈՒ, ԱՍԻՍՏԵՆՏ ՍԻՄՈՆ ՖԱՐՄԱՆՅԱՆԻ
ԺԲ.00.03- Մասնավոր իրավունք (քաղաքացիական, առևտրային (կոմերցիոն),
միջազգային մասնավոր, ընտանեկան, աշխատանքային, սոցիալական ապահովության
իրավունք) մասնագիտությամբ իրավաբանական գիտությունների թեկնածուի
գիտական աստիճան հայցելու համար ներկայացված Նարինե Աշոփի Ավագյանի
«Անհատականացման միջոցների քաղաքացիաիրավական պաշտպանություն
անբարեխիղճ մրցակցությունից»
թեմայով արենախոսության վերաբերյալ**

Ատենախոսական աշխատանքը նվիրված է անբարեխիղճ մրցակցության համատեքստում անհատականացման միջոցների պաշտպանության ուսումնասիրությանը: Թեմայի արդիականությունը փաստվում է առաջին հերթին նրանով, որ մրցակցության և մտավոր սեփականության հիմնախնդիրների, դրանց փոխլրացման, հակադրությունների ուսումնասիրությունը արդիական է ամբողջ աշխարհում: Անհատականացման միջոցների քաղաքացիաիրավական պաշտպանության դերը մեր իրականության մեջ գնալով ավելի է մեծանում, ինչը պայմանավորված է դրա կարևոր նշանակությամբ, մասնավորապես առողջ մրցակցության պայմաններում է հնարավոր ապահովել ինչպես գործարարների այնպես էլ սպառողների իրավունքների լավագույն պաշտպանությունը:

Անհատականացման միջոցների քաղաքացիաիրավական պաշտպանության տնտեսական կյանքում ունեցած դերով և նշանակությամբ պայմանավորված կարևոր է նաև նշված հարաբերությունները կանոնակարգող իրավական կարգավորումների վերաբերյալ տեսական հետազոտությունների իրականացումը: Թեմայի արդիականությունը կարևորվում է նաև այն հանգամանքով, որ անհատականացման միջոցների պաշտպանությանն առնչվող ամբողջական հարցադրումները համալիր կարգով հետազոտության առարկա չեն դարձվել հայրենական իրավագիտության մեջ: Այս առումով որոշակի գիտական ու գործնական արժեք են ներկայացնում բարձրացված հիմնախնդիրների կապակցությամբ հեղինակի առաջարկած հայեցակարգային լուծումները:

Ատենախոսության ուսումնասիրությունը վկայում է այն մասին, որ հեղինակն ուսումնասիրել է ընտրված հարցերին անմիջականորեն վերաբերող մեծածավալ մասնագիտական գրականություն, վերլուծել է թեմային առնչվող իրավակիրառական նյութերը, ինչպես նաև միջազգային իրավական

փաստաթղթերն ու առանձին եվրոպական պետությունների փորձը: Հատկանշական է նաև, որ հեղինակը չի բավարարվել միայն առանձին հեղինակների արտահայտած տեսակետների վկայակոչմամբ, այլ խորամուխ է եղել դրանց էության բացահայտման մեջ, առանձնացրել իր կարծիքով դրանց խոցելի կողմերը, հակադրել առկա այլ տեսակետների հետ և համակողմանի վերլուծության արդյունքում կարևոր եզրակացությունների հանգել նաև տեսական հարթության վրա:

Ատենախոսության կառուցվածքը հնարավորություն է տվել ընտրված հարցադրումների առնչությամբ նյութի շարադրանքը դարձնել առավել նպատակասլաց, խուսափել անհարկի կրկնություններից, նախապես ապահովել եզրահանգումների համար անհրաժեշտ հարցադրումների քննարկումը: Անհրաժեշտ ենք համարում նաև փաստել, որ աշխատանքը գրված է գիտական պատշաճ լեզվաոճով, դրանում բացակայում են լեզվական ու քերականական կանոնների շեղումներ:

Սեղմագրի և ատենախոսության ուսումնասիրությունն ու համադրումը վկայում են, որ պաշտպանության ներկայացված եզրահանգումներն ու ատենախոսության հիմնադրույթները համարժեքորեն արտացոլված են հեղինակի կողմից մշակված սեղմագրում:

Ատենախոսության ուսումնասիրությունը ցույց է տալիս, որ հեղինակը դրսևորել է ինքնուրույն հետազոտություն կատարելու և հնարավորինս նորույթ հանդիսացող դատողություններ անելու անհրաժեշտ ունակություն: Բացի այդ, ատենախոսությունում նկատվում է հեղինակի պատշաճ իրազեկվածությունը քննարկվող նյութին առնչվող տեսական աղբյուրների, գիտական տեսակետների, վիճակագրական տվյալների, պրակտիկ նյութերի ու միջազգային փորձի վերաբերյալ:

Ատենախոսության ձևավորումը համապատասխանում է ԲՈԿ-ի կողմից սահմանված կանոններին: Այդ կանոններին համապատասխանում են նաև աշխատության կառուցվածքը և ծավալը:

Միաժամանակ, գտնում ենք, որ ատենախոսությունը զերծ չէ որոշ թերություններից, ինչի առնչությամբ ներկայացնում ենք որոշ դիտողություններ.

1. Պաշտպանության ներկայացվող 1-ին դրույթով և ատենախոսության հետագա շարադրանքում առաջարկվել է օրենսդրորեն սահմանափակել ֆիրմային անվանումներին տրամադրվող բացառիկ իրավունքները, ֆիրմային անվանումները չդիտել որպես մտավոր սեփականության օբյեկտ, դրանց պաշտպանությունն իրականացնել ընդհանուր քաղաքացիաիրավական պաշտպանության

եղանակներով, ինչպես անվանումների դեպքում է (օրինակ՝ վնասի հատուցման միջոցով), իսկ անհրաժեշտության դեպքում, երբ անվանման օգտագործումը երրորդ անձի կողմից կանդրադառնա նաև սպառողների շահերին, պաշտպանությունը տրամադրել անբարեխիղճ մրցակցությունը կանխարգելող նորմերով: Կարծում ենք հեղինակի կողմից բարձրացված խնդիրն իրոք արդիական է, բայց այդուամենայնիվ նման եզրահանգում անելու համար նախ պետք է ավելի մարամասն հիմնավորվեր այն հանգամանքը, որ Փարիզյան կոնվենցիայով ֆիրմային անվանումը արդյունաբերական սեփականության օբյեկտ չէ: Ցանկալի կլիներ, որպեսզի աշխատանքի հետագա շարադրանքում ավելի մանրամասն ներկայացվեր անվանման և ֆիրմային անվանման տարբերությունը, դրանց հարաբերակցությունը գործարար համբավի հետ, ֆիրմային անվանումը մտավոր սեփականություն չդիտարկելու պրակտիկ անհրաժեշտությունը և հետո նոր եզրահանգում կատարվեր: Ավելին՝ կարծում ենք աշխատանքն էլ ավելի կշահեր, եթե տնտեսական ընկերությունների նման տնտեսական ընկերակցությունների օրինակի վրա ավելի մանրամասն հիմնավորվեր ֆիրմային անվանումը մտավոր սեփականության օբյեկտ չդիտարկելու անհրաժեշտությունը, քանի որ այս պարագայում ֆիրմային անվանումը, ելնելով ընկերակցության առանձնահատկություններից, ավելի է արժեվորվում:

2. Պաշտպանության ներկայացվող 2-րդ դրույթով և ատենախոսության հետագա շարադրանքում առաջարկվել է ապրանքային նշանի տարբերակիչ բնույթին կամ համբավին պատճառված վնասի դեպքում կիրառել գույքային պատասխանատվության հստակ չափ, որպիսի պայմաններում անհրաժեշտ չի լինի հիմնավորելու վնասի չափը: Որպես լուծում առաջարկվել է «Ապրանքային նշանների մասին» ՀՀ օրենքի 12-րդ հոդվածի 1-ին մասի 3-րդ կետում նախատեսել հետևյալ լրացումը. «Ապրանքային նշանի տարբերակիչ բնույթին կամ բարի համբավին պատճառված վնասների դիմաց իրավապետը կարող է պահանջել փոխհատուցում սահմանված նվազագույն աշխատավարձի 3000-ապարիկից մինչև 100.000-ապարիկի չափով»: Կարծում ենք, որ առաջարկվող ձևակերպմամբ օրենսդրական փոփոխությունը խնդիրը չի լուծվի: Ասվածը հիմնավորվում է նրանով, որ եթե վնասի փոխարեն տուժողը պետք է պահանջի օրենքով սահմանված փոխհատուցում, ապա դա նշանակում է, որ նախ և առաջ պետք է հիմնավորվի վնասի առկայությունը, իսկ վնասը առանց հստակ չափի նշման անհնար է ապացուցել: Հետևաբար ավելի իրատեսական կլիներ, որ նշված գումարը ոչ թե վնասով պայմանավորված գանձվեր իրավախախտից, այլ լիներ օրինական տուժանք, որի գանձման համար վնասի առկայությունը կամ բացակայությունը չունենար էական նշանակություն:

3. Ատենախոսության երկրորդ գլխում հեղինակի կողմից տրվում է անբարեխիղճ մրցակցության տեսական հասկացությունը, ըստ որի անբարեխիղճ մրցակցության գործողություն է համարվում տնտեսվարող սուբյեկտների անհիմն առավելությունների ձեռքբերմանն ուղղված ցանկացած գործողություն, որը հակասում է բարեխիղճության, ողջամտության և արդարության պահանջներին՝ խաթարելով սպառողների կողմից տեղեկացված որոշումներ կայացնելու գործընթացը կամ վնասում կամ կարող է վնասել այլ տնտեսվարող սուբյեկտների: Կարծում ենք, որ առաջարկվող հասկացությունը ավելի կարժևորվեր, եթե հեղինակը անբարեխիղճ մրցակցության տեսական բնորոշումը տալուց հետո դրա հիման վրա կոնկրետ պրակտիկ առաջարկներ ներկայացներ՝ բխեցնելով իր կողմից մշակված սահմանումից:

Ատենախոսական աշխատանքի կապակցությամբ արտահայտված վերոնշյալ նկատառումները, սակայն, կրում են բանավիճային բնույթ և չեն նսեմացնում ատենախոսության գիտական արժանիքները:

Մեր գնահատմամբ՝ Նարինե Ավագյանի հեղինակած «Անահատականացման միջոցների քաղաքացիաիրավական պաշտպանությունը անբարեխիղճ մրցակցությունից» վերտառությամբ ատենախոսական աշխատանքը համապատասխանում է Հայաստանի Հանրապետության Բարձրագույն որակավորման կոմիտեի կողմից՝ իրավաբանական գիտությունների թեկնածուի գիտական աստիճանի հայցման համար ներկայացվող ատենախոսական աշխատանքներին առաջադրվող պահանջներին:

**ԻՐԱՎԱԲԱՆԱԿԱՆ ԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ
ԹԵԿՆԱԾՈՒ, ԱՍԻՍՏԵՆՏ՝
27.05.2021թ**

Ս.Ֆարմանյան

«Ս.Ֆարմանյանի ստորագրության իսկությունը հաստատում եմ»՝

**ԵՊՀ ԻՐԱՎԱԳԻՏՈՒԹՅԱՆ ՖԱԿՈՒԼՏԵՏԻ ԴԵԿԱՆԻ ՏԵՂԱԿԱԼ՝
ԻՐԱՎԱԲԱՆԱԿԱՆ ԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՊՐԿՏՈՐ, ՊՐՈՖԵՍՈՐ՝
Հ.Մ.ԽԱԶԻԿՅԱՆ**

